

ARHHEMSCHE

COURANT.

Zaterdag

den 24 Februarij.

Krankzinnigen.

In ons nummer van den 20sten Februarij voldeden wij aan het verzoek van den burgemeester van Druten, en plaatsten deszelfs toelichting tot den aldaar voorgevallen gruwel. Wij plaatsten die toelichting gaarne, voor zoo ver zij strekte om gemeldde aanstootnaar te zuiveren van vermoedens, als ware hij in het vervullen zijner plichten achterlijk gebleven. Maar, betuigen wij van de eene zijde onze achting voor de wijze ten deze gehandelden handelwijze, van de andere kunnen wij geenszins instemmen in zijn verdediging van het bestuur.

De aanleiding tot het bedoelde voorval, meent de heer *Willems*, is, met geen den minsten grond aan het ontbreken van een openlijke inrigting tot bewaking van krankzinnigen in deze provincie toe te schrijven; aangezien Z. Ed. verklaart en kan bewijzen, dat onwil van den vader des ongelukkigen om zijnen ongelukkigen zoon in een zinnelooshuis te plaatsen, alleen, geheel alleen de oorzaak is, dat zulks niet is geschied. Men had den vader namelijk aangeboden en eenigermate te gemoet willen komen om den thans doodgevrorenen in het zinnelooshuis te 's Hertogenbosch te doen plaatsen.

Maar wat is dat zinnelooshuis te 's Hertogenbosch? Is dat een gesticht, waar men pogingen aanwendt tot herstel der gekrenkte verstandsvermogens? Of is het slechts een groote bewaarsbak, gelijk er, helaas, onder den naam van *dolhuis* nog zoo vele in ons land bestaan, waar men de krankzinnigen in hokken sluit, lang niet zoo goed ingerigt dikwijls als die der wilde beesten van *van Aken*? Waar nimmer een geneesheer bij de ongelukkigen komt, — bij de krankzinnige menschen, namelijk — tenzij wanneer zij ligetamelijk ziek zijn? Men denke niet, dat wij hier vergeren en dat wij geene dergelijke *dolhuizen* zoudten hebben. Men herinnere, b. v. het *Asylum* van de *Provincie van Rotterdam*, waar het toch aan geen geld ontbrak om een stadhuis te bouwen, met mechanische deuren; waar er geld genoeg was om het te sieren met beeldhouwwerk, met koppen in den gevel, met metalen vazen, die nergens toe dienen dan tot praal; terwijl er geen geld schijnt te zijn om eenen geneesheer te bepalen tot behandeling van de verzigtelijken in het dolhuis gesloten. Dat zou misschien een paar duizend gulden kosten, — en wat kost u uw stadhuis, Rotterdam? Daar heeft men dan nu spiegels en zijden gordijnen, niet waar? Maar uw natuurgenoet, gind, in dat dolhuis? Wat deedt gij voor dien mensch?

En indien nu dat zinnelooshuis te 's Hertogenbosch eens een dergelijk huis ware, als men ons het dolhuis van Rotterdam beschreef, zou het dan eenen vader laten weten, dat wij hier den betrokkenen vader geenszins verontschuldigen willen, maar in het algemeen spreken) zou men het eenen vader dan wel euvell kunnen nemen dat hij zijnen zoon niet derwaarts zenden wilde, maar, hok voor hok, hem dan liever, met minder kosten, in een hok ten zijnent hield?

En zou dan de regering vrij zijn van schuld? Moet de regering niet zorgen, dat er gestichten aanwezig zijn tot verpleging en herstel der ziekten des verstands; waar iedereen, behoudens de geldelijke bijdragen waartoe hij in staat is, zijne betrekkingen kan doen plaatsen? Niet om hen slecht kwijt te zijn, maar om hen terug te krijgen, als redelijke menschen.

Moet de regering, eenmaal voor zoodanige inrigtingen gezorgd hebbende, dan ook niet zorgen, dat de ongelukkige krankzinnigen door geen schandelijk verzuim of strafbaren moedwil hunner verwanten van doelmatige verpleging verstoken blijven?

Zou de regering dan, wij zeggen dan, want ons zou het slecht gaan, niet van het gemeentelijk bestuur behoeven te vorderen toezigt, dat geen vader zijnen krankzinnigen zoon ten zijnent in hokken sloot?

Er is zoo weinig aan die krankzinnigen te doen, zegt men; ja, zoo zegt men, als men er zich van wil ontdoen. Maar behalve hetgeen de heer *Schultens* dienaangaande zeide in zijn belangrijk artikel, geplaatst in ons nummer van den 17den dezer, raadplege men nog het volgende overzicht, opgemaakt door den heer *Brown*, geneesheer van het krankzinnigenhuis te Montrose. Het behelst het getal genezingen, welke men op de 100 krankzinnigen verkreeg, de huizen waarin dezelve plaats hadden, en het getal jaren daartoe besteed.

Krankzinnigen-huizen.	Getal genezingen per jaar, op 100 gevallen.	Getal jaren van behandeling.
Senarra (Milan)	58	25
Charenton	40	2

Krankzinnigen-huizen.	Getal genezingen per jaar, op 100 gevallen.	Getal jaren van behandeling.
Salpêtrière	34	12
Ivy	51	12
Retreat (Yorkshire)	50	13
Lancastre	40	16
Bloicester	48	8
York	47	4
Bethlem, van 1748—1792	28	5
Bethlem, 1813	49	1
Bethlem, van 1819—1833	50	15
Wakefield	42	16
Stafford	43	10
Dundee	50	2
Perth	46	3
Hartford (Noord-Amerika)	91	1

Dit overzicht is te vinden in de *Revue Britannique*, Novembre, 1837.

RUSLAND.

St. Petersburg, 10 Februarij. Het Russische kunstblad meldt, dat de zelfzoo even verschenen No. 1. voor het jaar 1838, het afbreken van den professor in de beeldhouwkunst, *Boris Ivanovitch*, die in 1823, na zijn studie, onder *Bartholdy* tot zijn meester was gekomen, de openbare plaatsen van *St. Petersburg* versierde, behoren den beest van den engel op de *Alexander* derzult en de standbeelden der vorsten *Katusow-Smolenski* en *Durclay de Tolly*. Hij stierf in het 44ste jaar zijns levens.

DUITSCHLAND.

Hannover, 15 Februarij. Den 13den had de *Landtag* plaats van eenen afgevaardigde naar de standenvergadering, van wege de residentie-stad. De keus viel, tegen verwachting, niet op den kandidaat der regering, maar op dien der oppositie, en wel met eene meerderheid van twaalf stemmen. Dit is een belangrijk voorval in de geschiedenis onzer stad, en het laat zich moeilijk bepalen welk eenen invloed zulks op de keuzen over het gansche land zou hebben uitgeoefend, hadde de residentie vroeger gekozen.

— *Göttingen* heeft den justitie-raad *Hugo* tot lid der Tweede Kamer genoemd.

— Te *Hanoversch-Münden* werd gisteren, voor de tweede maal, de burgerij opgeroepen tot de verkiezing voor de standenvergadering, overeenkomstig de staatsregeling van 1819. Ook ditmaal kon er, krachtens de weigering van het grootste en vermogendste deel der burgerij, om mede te werken tot iets strijdigs met de constitutie van 1833, geene keus tot stand komen.

München, 14 Februarij. De laatste berichten uit Griekenland luiden voortdurend gunstig. — Men wil met zekerheid weten, dat de heer *von Arnim*, na zijne terugkomst, weder president der regering van *Neder-Beijeren* worden zal.

PRUISSEN.

Keulen, 20 Februarij. De waterstand van de *Rijn* is voor deze stad bij eene waterhoogte van 16 voet, 1 duim, doch slechts voor kort, vermits het spoedig weder in beweging geraakte; ten twaalf ure zette het zich wederom, maar geraakte dra weder aan het drijven. De waterstand was dezen middag, ten 2 ure, 16 voet, 7 duim.

Dusseldorp, 19 Februarij. Bij den tegenwoordigen ijstand zijn er allerlei onrustwekkende geruchten in omloop, nopens de gevaren, welke onze stad, in geval van eene doorbraak der dammen bij *Stoffeln* en *Itter*, bedreigen zouden. Deskundigen verzekeren evenwel, dat zulk een ramp niet te verwachten is.

ZWITSERLAND.

Volgens de nieuwe staatsregeling van het kanton *Zurich* zullen 1200 zielen eenen vertegenwoordiger in den grooten raad; het kanton telde 231,576 inwoners; de groote raad zal uit 192 leden bestaan, waarvan twaalf gekozen worden door de 14,243 inwoners der stad *Zurich*.

Den 4den Februarij heeft de raad van *Solothurn* aan eene aanvraag van de gevraagde nederzetting geweigerd.

— De scheepvaart op de *Boren Rhone* van *Lausanne* naar *Geneve* is

hersteld worden; gelukt dit, zoo opent zich het uitzigt op eene gemeenschap tusschen de zeëen van het noordelijk en die van het zuidelijk Europa. Tusschen het meer van Genève en dat van Neurenberg zal een spoorweg gelegd worden.

ITALIE.

Florence, 4 Februarij. Sinds eenigen tijd houdt eene commissie zich onledig met het ontwerp eener ijzerbaan van hier naar Livorno, en eener kleine nevenbaan naar Pisa. De reeds ontworpen plannen en ramingen geven de beste hoop, naardien nu reeds het dagelijksch vervoer van goederen tusschen hier en Livorno een miljoen ponden bedraagt. Daarbij komt dan nog het groote getal reizigers. De lengte der baan tusschen Florence en Livorno zou 54 Italiaansche mijlen beloopt.

ENGELAND.

Londen, 19 Februarij. Lord Brougham legde in de zitting van jl. Vrijdag van het huis der lords de voorstellen voor, betreffende den slavenhandel, welke hij voornemens is morgen uit te brengen. Zijne lordschap zal een adres aan de koningin voorstellen, om H. M. te verzoeken, in onderhandeling te treden met de gouvernementen van Frankrijk, Spanje, Portugal en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, ten einde hen te bewegen den slavenhandel tot zeeroof te verklaren. De voorstellen duiden, onder anderen, ook de noodzakelijkheid aan, om een zeker aantal stoomschepen met een aantal Britsche officieren uit te rusten en aan bijzondere personen kaperbrieven uit te reiken met het doel om den slavenhandel uit te roeijen. Het huis verdaagde daarop zijne zitting tot heden avond.

— De Konstantinopelsche correspondent van den *Morningpost* zegt, dat op den 21sten Januarij jl. de kommandant van eene Russische oorlogsbrik in de Dardanellen geschoten heeft op drie Britsche schooners, niettegenstaande zij de Britsche vlag voerden. De kapiteins hadden deswege eene voorstelling aan den consul ingezonden. De correspondent van den *Times* zegt, dat aldaar eene groote sensatie was te weeg gebracht door eene officiele nota van den Britschen ambassadeur aan de Porte, Harer Majesteits misnoegen uitdrukkende, wegens des Sultans weigering, om de Britsche officieren in dienst te nemen, welke wijten de koning, op aanzoek van den Turkschen gezant te Londen, ter beschikking van Z. H. had gesteld.

— Gedurende jl. week hebben twee parlementaire verkiezingen plaats gehad, ter vervulling van twee vacatures, te weeg gebracht door benoeming tot ambtelijke bedieningen onder het gouvernement; beide die verkiezingen zijn ter gunste van de ministeriële kandidaten uitgevallen. Een hunner is de heer *Fox-Maule*, een der lords van de Treasury, die bij de jongste verkiezingen schipbreuk leed, en thans in het parlement zitting neemt voor de Elgin-burgten in Schotland, en welke plaats in het parlement is open gevallen door de benoeming van sir *Andrew Leith Hay*, tot gouverneur van Bermuda.

— De *United Service Gazette* van Zaterdag behelst het volgende: Wij hebben onlangs de waarschijnlijkheid aangeduid, dat H. M. eene echtelijke verbindtenis zoude aangaan met den prins *George van Cambridge*. Heden gelooven wij, dat daaraan geen twijfel meer kan zijn.

— Volgens de *Literary Gazette* verschijnen in Londen niet minder dan 236 maandwerken, die op den laatsten dag van iedere maand uit de Britsche hoofdstad naar alle oorden des rijks, en grootendeels ook naar alle vijf werelddeelen verzonden worden. Rekenen men hiertoe nog 34, om de drie maanden uitkomende, tijdschriften, dan gaan telken vier maanden 270 verschillende stukken van Londen af. Het getal der bijzondere exemplaren wordt op 600,000 berekend, welker geldswaarde op 25000 p. st. of f. 300,000 mag aangenomen worden.

— Den 31sten Januarij jl. werd de gewone halfjaarsvergadering der deelhouders in de Liverpool-Manchester-ijzerbaan gehouden. In weerwil van den gedrukten staat des handels, heeft deze spoorweg gedurende het jongste halfjaar eene bruto-ontvangst van 120,048 p. st. opgeleverd; de kosten bedroegen 72,899 p. st.; de netto-ontvangst 47,149 p. st. Na toevoeging van het overschot des vorigen halfjaars, hetwelk 2,080 p. st. bedroeg, werd een dividend uitgedeeld à 5 pCt., ten bedrage van 48,494 p. st., en er bleef dus nog een overschot van 735 p. st.

— Voor 50 à 60 jaren waren er nog geene 100 stoomwerktuigen in wezen; het getal der tegenwoordig aanwezige wordt daarentegen op 200,000 begroot, die, bij doorslag berekend, zoo veel kracht uitoefenen als 4,000,000 paarden, of 25,000,000 menschen, dat is, als het veertigste gedeelte der geheele menscheid.

— De *Morning Post* berigt, volgens het zeggen van zeevarenden, die van de kabeljauwvangst langs de kust van Newfoundland zijn teruggekomen, dat door hen in de wateren, naar hunne uitdrukking, *geheele bergen* van haringen zijn gezien. Deze haringen, zeggen zij, zijn veel groter, malscher, vetter en smakelijker dan die, welke tot dus verre langs de kusten van Schotland en der Hebriden zijn gevangen geworden. Zoodra het zamen het zal veroorloven, zullen eenige vaartuigen afgezonden worden om deze nieuwe visscherij te bedrijven.

— Volgens berichten uit Kanton van 29 Augustus, bedroeg de verzending van thee uit Siam naar Groot-Brittanje, van 1 October 1886 tot bovengemelde datum, 37,841,466 pond, te weten 29,022,666 zwarte en 1,818,908 groene. Aan zijde werden 13,762 stukken of omrent 18,000 centenaars verzonden.

— Zie hier, over welke hoeveelheden thee in Groot-Brittanje gedurende het jaar 1837 de inkomende rechten zijn betaald:

In havens van Engeland	25,203,332 pond.
„ „ „ Schotland	1,877,390 „
„ „ „ Ierland	3,885,818 „

Totaal

30,966,540 pond.

FRANKRIJK.

Parijs, 18 Februarij. De meeste bladen spreken van het ministeriële bestand, dat in den boezem van het ministerie bestaat, in het ministeriële bladen die geruchten zoo goed mogelijk trachten te wederleggen. Men houdt het buiten twijfel, dat aan den heer *Humann* voorstellen zijn gedaan, die deze geweigerd heeft. Men zegt, dat deze gewezen minister

die vroeger het rembursement van de rente te berde bracht, thans dien maatregel voor ontijdig en dus voor ongeschikt houdt.

— Volgens eenen staat, voorkomende in het jaarboek voor onderwijzers, is het getal der lagere scholen in Frankrijk: 32,864 gemeente-scholen en 16,337 bijzondere, te zamen 49,201, welke bezocht worden door 1,388,964 jongens en 943,616 meisjes, te zamen 2,332,580 kinderen.

Parijs, 19 Februarij. Een der monarchale bladen heeft verzekerd, dat de koning ernstig ongesteld is, doch de ministeriële bladen ontkennen zulks, en verzekeren, dat Z. M. zich zeer welvarend bevindt, en dagelijks geregeld met zijne ministers werkt.

— In de bijeenkomst van de kamer der gedeputeerden van heden heeft de minister *de Montalivet* een ontwerp van wet voorgesteld, waarbij het bewind eene buitengewone toelage verlangt van anderhalf miljoen, ten einde de gangen der verschillende partijen te kunnen nagaan en derzelver aanslagen in tijds te kunnen vrijdelen. — Deze aanvraag van fondsen ten behoeve der geheime politie zal denkelijk ernstige beraadslagingen te weeg brengen, ter zake van de verkwistingen, die te voren met dergelijke fondsen hebben plaats gehad. Men meent echter, dat, al ware het, dat de gedeputeerden het verlangde bedrag niet ten volle verleenden, de ministers zich dit zouden laten wegvallen.

De uitgever van een der dagbladen heeft verlof verzocht, om den heer *de Girardin*, lid der kamer, die hem, door middel der dagbladen, zoo hij beweert, heeft belast, in rechten te mogen vervolgen, en de commissie heeft voorgesteld, om hem dit verlof te verleenen.

Daarop is beraadslaagd over de ligting van 80,000 man, van de klasse van 1837, ter versterking van het leger. Verscheidene gedeputeerden hebben bedenkingen tegen de voordragt geopperd, geenszins op gronden van eenen algemeenen staatkundigen aard, maar uit hoofde van ongelijkmatigheid in den omslag over de departementen, en ter zake van de thans bestaande verordeningen op het aannemen van plaatsvervangers, waardoor lieden in de geleerden der landmagt worden geplaatst, die, hunne dienst voor geld veel gevende, lust noch geschiktheid voor den militairen stand hebben.

Ter beurze schijnt men steeds overtuigd, dat de meerderheid der gedeputeerden de voordragt der reductie der 5 pCt. renten in overweging aan nemen. Deze overtuiging schijnt echter nog geenen merkbaaren invloed te hebben op den prijs der fondsen.

— De berichten uit Madrid van den 11den melden, dat de openbare kassen zoodanig zijn uitgeput, dat men de overheden van de Havanna dringend heeft verzocht, om een bedrag van 36 miljoen reelen over te maken, onder de bepaalde voorwaarde, dat deze gelden alleen zouden dienen ter betaling van de persoonlijke behoeften der beide koninginnen.

De Carlisten blijven steeds meester van het platte land in Arragon. Het bewind van Madrid heeft den generaal *Espartero* gelast, om een divisie, ter versterking van de troepen van den generaal *Oraa*, derwaarts te zenden; doch het is niet vermoedelijk, dat de eerstgenoemde bevelhebber zal gehoorzamen.

Van den kant der liberalen wordt verzekerd, dat don *Carlos* zich thans bij uitsluiting door Castilianen laat bewaken, en dat dit blijk van wantrouwen eenen ongunstigen indruk maakt op de Basken.

BELGIE.

Brussel, 21 Februarij. De volksvertegenwoordigers beraadslagen thans over in te voeren wijzigingen in de verordeningen op de regtspleging door middel van gezworenen. Men meent, dat de personen, die als zoodanig worden opgeroepen, hunne meening niet durven openbaren, uit vrees voor wraakvoering van de zijde der beklaagden, en men wil, om daarin te voorzien, eene geheime stemming: en wel voor hen, die niet schrijven kunnen, door middel van zwart of rood gedrukte briefjes, om zich niet te vergissen. De heer *Verhaeghen* van Brussel heeft geoordeeld, dat deze regtspleging, in gewone gevallen, zoo veel moeilijkheden baart, dat, indien men op het verledene durfde terug te komen, men geheel tegenovergestelde maatregelen zoude nemen.

— In de ontzaggelijk groote werkplaatsen van *Cockerill* te Seraing zijn onlangs twee ketels van ongewone grootte en zwaarte vervaardigd geworden. Zij wegen te zamen 100,000 pond. Nimmer is eene zoo zware vracht per as vervoerd geworden, en men heeft daartoe opzettelijk twee wagens moeten maken.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 17 Februarij. Z. M. heeft bepaald, dat, te beginnen met het 1ste kwartaal dezes jaars, de pensioenen en gagementen, die in de grootboeken der pensioenen zijn ingeschreven, telken drie maanden zullen bepaald worden.

's Gravenhage, 21 Februarij. Bij koninklijk besluit is op nieuw list gegeven tot het aanschaffen van een zeker getal geschikte trekpaarden voor de dienst der artillerie, en zulks binnen den kortst mogelijken tijd, bij vrijwilligen afstand der eigenaren, onder keuring van beëdigde deskundigen, door de respectieve gouverneurs te benoemen, ten overstaan van de daartoe, door het departement van oorlog, te bestemmen officieren, tegen dadelijke betaling in klinkende munt, van wege dat departement.

— Heden heeft het hoog gerechtshof, kamer van correctionele apellen, zich weder bezig gehouden met twee, aan deszelfs nader beroep onderworpen, vonnissen. Bij twee arresten heeft het vernietigd een vonnis van de regtbank van eersten aanleg, te Rotterdam, waarbij de bedienaar des Goddelijken woords, van *Velsen*, is vrijgesproken, wegens het houden eener godsdienstige vereeniging van meer dan twintig personen, alsmede een vonnis van de regtbank van eersten aanleg te Amsterdam, waarbij dezelfde bedienaar van het evangelie, terzelder zake, is vrijgesproken. Het hof heeft den predikant, wegens de, te Rotterdam gehouden, vereeniging bij verstek veroordeeld tot eene boete van f. 100, alsmede in de kosten van het proces; en ter zake van de te Amsterdam gehouden vereeniging, alsmede tot eene boete van f. 100, evenzeer als de heer *Brandt*, wegens het houden eener vereeniging.

Amsterdam, 23 Februarij. Wij vernemen, dat de heer *Mr. J. A. J. Wilt* baron Sloet tot regter plaatsvervanger bij de regtbank te Zutphen

is benoemd, en de heer Mr. J. M. baron van Pabst van Bingerden tot vrederechter te Elst en Bommel.

— Z. M. de Koning heeft bepaald, dat eerstvolgende inspectie over de met onbepaald verlof zijnde mobiele schutterij in April aanstaande zal plaats hebben.

— Het Handelsblad van heden, den 23sten, behelst een zeer belangrijk artikel betrekkelijk de verpleging der krankzinnigen hier te lande, en inzonderheid in eene der Geldersche steden.

— Op onze Nederlandsche boven-rivieren heeft, sedert den 18den dezer, een vrij aanmerkelijke val plaats gehad, welk verschijnsel deskundigen almede met het bestaan van ijs-stoppen bij Dusseldorp in verband brengen. In de gesteldheid van het ijs heeft nog altijd geenerlei verandering plaats gehad. — Verleden Zaterdag is bij Nijmegen, tot tweemaal toe, een kanon van zwaar kaliber over het ijs van de Waal vervoerd.

— Men meldt uit Luik, dat het dorp Wandre, op den regter oever van de Maas, tegenover Herstal, geheel onder water staat, zoodat de inwoners grootendeels hunne huizen hebben moeten verlaten, en dat ook elders in Limburg overstromingen plaats hebben.

— In een bericht uit Zwolle, van 19 Februarij, voorkomende in de Overijsselsche Courant, wordt melding gemaakt van het arresteren van twee personen, bij welke de volgende valsche muntspeciën gevonden zijn: rijksdaalders van koning Lodewijk 1808; daalders van het jaar 1689, en gulden van het jaar 1749. Deze stukken waren vrij goed nagemaakt.

AMSTERDAM, den 22. Februarij.

Beurs van 21 Februarij.

Er heerscht in de politieke wereld zekere stilstand: de tijdingen zijn daardoor zeer schaarsch, en dien ten gevolge is ook de handel in publieke effecten van geene bijzondere beteekenis. Onze speculanten schijnen nadere finantiële of politieke gebeurtenissen te willen afwachten, en gedurende dien tusschentijd bleven de afdoeningen in publieke fondsen gering.

Holland. Tot den enkelen prijs van 53½ werden alle afdoeningen in 2½ pCt. gedaan; 5 pCt. 102½ a 102½ bij zeer geringe affaire; van Kansbiljetten zijn a 22½ weinige partijtjes verhandeld; oud Syndikaat bleef vast, doch er werd niet veel daarin gedaan, 94½ a 94½; in nieuwe was heden geen handel; van 5 pCt. Oost-Indië is iets a 99½ voor Engelsche rekening verhandeld.

Spanje. De handel in Ardoins verdient geene vermelding: a 18½ en 18½ is iets omgezet; van Passive werden eenige postjes a 4½, en van uitgestelde a 5½ gedaan.

Rusland. Oude en nieuwe Russen bleven goed te plaatsen, 105½ a 105½; van Russen van 1831 en 1833 zijn eenige postjes a 97½ afgegeven; in Roebels geen handel.

Oostenrijk. Naar 5 pCt. Metalliek bleef vraag voor inlandsche rekening heerschen; de prijs verhief zich daardoor tot 102½ a 102½; 2½ pCt. dito goed te plaatsen a 59 en 59½; Weener aandelen iets meerder aangeboden, en met 722 ook 723 betaald.

Brazilië. Geopend a 74½, steeg dit fonds allengs tot 75½, en hield zich tot het einde toe goed daarop staande; Columbia 19½ a 19½; Coupons 3½; Peru 13½ a 13½; nieuwe Mexicanen 28½ a 28.

Beurs van 22 Februarij.

De Fransche en ook de Engelsche berichten ontbreken heden, en dien ten gevolge mede alle nieuwstijdingen. De handel ter beurs moet als zeer onbeduidend beschouwd worden, en de omzettingen bepaalden zich tot zeer kleine postjes.

Prijzen ten 4¼ uur.

Holland. 2½ pCt. 53½; 5 pCt. 101½ a 102; Kansbiljetten 22½; oud Syndikaat 94½; Handelsmaatschappij 178½ a 178½; Oost-Indië 5 pCt. 99½.

Spanje. Ardoins 18½ a 18½.

Rusland. Oude en nieuwe Russen 105½; van 1831 en 1833 97½; Roebels 68½.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek 102½; dito 2½ pCt. 59; nieuwe Weener Aandelen 726.

Brazilië 75 a 74½; **Columbia** 19½ a 19½; **Mexico** 28.

Mengelwerk. De Vendette op Corsica.

(Ingezonden).

De vendette, meermalen aan de bewoners van Corsica ten laste gelegd, is niets anders dan een verkeerd begrepen eergevoel, hetwelk hen niet veroorlooft den moordenaar van hunnen vader of nabestaanden te ontmoeten zonder denzelve te dooden; want de hoofdtrek in het karakter der Corsicanen is liefde voor het geboorteland, en zij behooren de vendette als geenszins een verpligtend punt aan, noch een barbaarsche genoegdoening, maar de droefte voortvloeiende van een pligt, welken zij als heilig, en bijna als eene wet beschouwen.

Dit vooroordeel van de kindschheid der maatschappijen is evenmin alleen eigen aan de bewoners van Corsica; haat en wraak waren erfelijk bij de oude Germanen, gelijk wij bij Tacitus lezen; men treft hetzelfde mede aan bij de Franken, bij de Bergschotten, en nog doen familiehaat en wraak de borst der Arabieren jagen; in plaats van bloeddorstig en wraak, zijn de Corsicanen slechts achterlijk in beschaving. Deze noodlottige gewoonte is blijven voortduren, uit hoofde van de regtsweigering, ten tijde der vreemde overheerschingen, welker belang het medebragt, om dergelijke vreesdaden onder het verwonnen volk aan te kweeken, ten einde het des te gemakkelijker dienstbaar te maken. Er heerscht overigens in deze bijzondere vijandelijkheden een soort van volkenregt, even als tusschen twee mogendheden: de dag, waarop dezelve eenen aanvang zullen nemen, wordt bepaald aangezegd, en, zoo de vrede getroffen wordt, omhelst men elkander als de vrede zeer opregt.

Fozzano, een dorp van ongeveer 700 inwoners, hetwelk als het ware het brandpunt van vendette is, is verdeeld in twee partijen van de aanzienlijkste geslachten; hetgeen veel bijdraagt om het kwaad te doen voortduren. Deze vendette, welke van reeds voor 40 jaren datteekenen, heb-

ben deze landstreek, eenmaal de rijkste van het eiland en welke zulks nog weder zoude kunnen worden, geheel verwoest.

In 1834 had het dorp een verschrikkelijk en ongelukkig aanzien door de bestaande vijandigheden verkregen; de landlieden droegen wapenen, de huizen waren met schietgaten voorzien, toegesperd, en de vensters met groote roode steenen toegemetseld. Omtrent een vierde gedeelte van de bevolking is in staat van vijandschap; de oneenigheden bestaan voortdurend tusschen de bewoners van het dorp di Sotto en di Sopra; zij, die tot de elkander vijandige geslachten behooren, zijn als het ware ten hunnent opgesloten, en de kinderen kunnen zelfs niet ter schole gaan; want ook deze zouden niet gespaard worden: — intusschen is het waar, dat ook deze knapen zeer goed het pistool hanteren, en somtijds hunne eigene vendette hebben.

Sartene, eene stad met 2700 inwoners, in eene vruchtbare landstreek gelegen, en als de korenschuur van het eiland aangemerkt, was gedurende eenen geruimen tijd een der rustigste gedeelten van het eiland; thans ontwaart men er niets dan oorlog en wraak. De vijandelijkheden begonnen den 16den September 1830; de inwoners van Borgo hadden, zonder voorkennis van den *maire*, eene burgerwacht opgericht en maakten ten getale van dertig eenen togt naar het rijkste en aanzienlijkste gedeelte van St. Anne, niettegenstaande het hun gedaan verzoek, om ten hunnen te blijven. Met eene menigte geweschen uit de ramen begroet, werden zij aanvoerder en één man gedood en vier gewond, waardoor zij genoodzaakt werden nog overhaaster af te trekken, dan zij gekomen waren.

Des anderen dags, waren meer dan duizend bergbewoners aangekomen, om deel aan het gevecht te nemen; en toen deze schrikkelijke zaak aan de uitspraak der gezworenen werd onderworpen, werden allen vrijgesproken. De gemoederen waren daardoor evenwel nog geenszins bevredigd, en den 20sten Februarij 1833 had er weder een gevecht plaats, in de vlakte van Rizzanese, tusschen twee inwoners van Borgo en vijf van St. Anne, de beide eersten kwamen om. Den 20sten Junij 1834 waren drie personen van St. Anne bezig met ijzer in te schepen in de haven van Propiano: toen een hunner, op het gezigt van tien van hunne tegenpartij, tot zijne makkers zeide, plaats u bij dezen toren en gij bij dat huis, ik zal hem hier afwachten; terstond daarop begon het vuur, en de inwoners van Borgo moesten terugtrekken, na één man te hebben verloren en met één gewonden.

Ik heb den partijgeest der jongelieden van St. Anne waargenomen, terwijl zij van geweren voorzien, op den hoek van eene hunner straten post hadden gevat. In Borgo was het huis van eenen bejaarden priester, die drie van zijne neven bij dergelijke moorden had verloren, een der meest veraterkten en hetwelk slechts licht ontving door het binnensche deuren der vensters, dat niet toegemetseld was. De geendarmen bevonden zich inmiddels rustig en ledig op eene der openbare plaatsen.

De gemeente van Govignano bij la Porta, 500 inwoners tellende, was, op mijne doorreis, aan de vendette overgeleverd: een ieder hield zich in zijn huis opgesloten, de ramen waren in schietgaten veranderd, de kinderen konden zich niet naar school begeven, en de kerk was des Zondags geheel ledig. Deze hevige vendette werden korten tijd daarna bevredigd, door de handige en bekwame tusschenkomst van den generaal LALLEMAND, tijdens zijne rondreis door het arrondissement Corte, in de maand October 1834. Er werd een verdrag gesloten tusschen de beide voornaamste families, DE MATTEI en DE GIAMPIETRI, welke elkander in tegenwoordigheid van den generaal omhelsden, en zwoeren voortaan zonder wapenen over hun territorium te zullen gaan; een voorbeeld hetwelk alleen in staat zoude zijn om, zoo het navolging vond, de rust en veiligheid op Corsica te herstellen. Des avonds werd er een plegtig *Te Deum* in de kerk van Govignano gezongen, om den vrede te vieren en te bevestigen, even als tusschen twee oorlogvoerende mogendheden.

Tusschen de schoone dorpen Suarella en Eccica, wordt, volgens een bekend volksverhaal, nog de plaats aangewezen, waar SAMPIERO den 17den Januarij 1567 in den ouderdom van 70 jaren verraderlijk werd vermoord; de dader was VITTOLO, een zijner vertrouwden, wiens naam bij de Corsicanen eenen scheldnaam is gebleven, en gelijk staat met landsverrader.

Ik ben eens op mijne reis begeleid door een jong mensch, wiens geslacht in vendette verkeerde; zijne vrienden en landlieden vergezelden ons te paard, en met geweren gewapend. Op het gezigt van zulk eene caravane, zoude men veeleer meenen in Arabië te reizen, dan in een Fransch departement.

Deze treurige gesteldheid der gemoederen op Corsica behoeft evenwel de reizigers niet af te schrikken; de wegen zijn volkomen veilig, en ik twijfel of in eenig land der wereld de vreemdeling meer wordt geëerbiedigd.

In 1835 had er eene plegtige verzoening plaats van eene zeer oude vendette; de acte werd voor eenen notaris opgemaakt, welke formaliteit reeds een blijk is van de verbetering der Corsicanen; de vendette zoude de zulks niet noodig zijn geweest.

Het valt moeilijk zich een denkbeeld te maken van zoodanig eene maatschappij onder het Fransche wetboek en het Fransche bestuur; dezelve hebben half Europa geregeerd, en zij vermogen niets tegen den aard, de zeden en de hartstogten der Corsicanen.

Levi, een eenzaam en stil land, en waar geene vendette meer bestaat, was den dag mijner doorreis, door een schrikkelijk voorval gestoord. Er was iemand omgekomen, ter zake van eenen haan, die uit een hof was ontwaapt, en welke door eene vrouw van hare buurvrouw werd teruggeraagd; deze beweerde, dat hij haar toebehoorde, maar bewilligde er in om denzelve terug te geven, ten gevolge der tusschenkomst van een geestelijke.

De andere vrouw, woedend over zulk eene wijze van teruggeven, draaide den haan den kop af, en wierp er hare mededingster mede naar het hoofd. De mannen kwamen toeschieten, en ten gevolge van het noodlottige *pot d'armes* doodde een jongeling een zijner makkers, waarmede hij nimmer te voren eenige oneenigheid had gehad.

De afschaffing van het *pot d'armes* werd in 1715 gevraagd van Genua; uit de destijds gedane opgaven bleek, dat, gedurende de 32 voorgaande jaren, 28,715 manslagen gedaan waren, dat is circa 897 in het jaar.

